

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה. סז.

עין משפט
נר מצוה

סא א טו"ש י"ד סימן
קלד סעיף יב:
סב ב מ"י פט"ו מהל'
מאכלות אסורות
הלכה כח סמג לאוין קמח
טו"ש י"ד סימן קג סעיף
ב:
סג ב טור ש"ע שם סעיף
ג:
סד ד מ"י שם הלכה ב
והלכה ג:

אמר רב יהודה **אמר** שמואל **הבי** הלבנתא. ה"ג צספרים וכן נראה
מדאמר צסמוך מדברי כולן נלמוד נותן טעם לפגם מותר
ומאי מדברי כולן וכי משום דמפרשין למתני' ליהווי צברי לה אלא
מדגרי' הכי הלכתא נימא (א) מדרי' יהודה שמעי' צהדיא וכן מדרי' יוחנן

צהדיא צסמוך דקאמר אס ריבה נותן
טעם לפגם מותר ומסתמא רבה צר
צר חנה ור' (אליד) נמי צבאו לפרש
המשנה כמו כן אולי צשיטתיהו:
נעשה במי שהשביח בו'. מימיה
אמאי נקט האי לישנא
דהא ודאי משבח הוא וי"ל לפי שציקר
השבח לא הו' עד לאחר שירתימו
ויננו: **וקוראין** אותו שהצ"ב.
לפי שהיו רגילין להניח צו חומץ
כמו צשליים דאמרין לעיל (א) גבי
(א) (תחלי) אי צריכא צבו חלל מיגרי
צבו ואשעיין רב דימי שהיה צשיטת
מן החומץ: **אמר** ריש ר' קיש ג"מ
צפגם. (א) לא שיוכל לומר שהקדירה
נפגמת מחמת דבר אחר כו' להאי
לישנא קמח הו' לחומרל וה"ק מה
שהמירו חכמים פגם לא מיירי צפגם
שיש לחלותו צדצר אחר כגון צחסרון
מלח או ציתרון כי אותו פגם ודאי
לא המירו כמו שאילו היתה צתקונה
ממלח ומצלין היה האיסור נותן צהס
טעם לצבח אלא איחור פגם שמוחר
כל שאינה חסירה כלום ואינה נאכלת
מפני זה פירוש שהאיסור פוגמה ואינה
נאכלת לאו דוקא שאינה נאכלת כלל
אלא כלומר שנפגמת ואיכא דלמרי
אמר ר"ל נותן טעם לפגם שאמרו אין
אומר קדירה זו דלקולא קאמר ור"ק
אין תולין הפגם צדצר אחר כדי
לאסור שיאמרו אין הפגם מחמת
האיסור אלא מחמת יתרון או צחסרון

מלח ואילו היתה צתקונה לא היה האיסור פוגמה ואסור אין אומרין
קך אלא כיון שהיא פוגמת עכשיו כמו שהיא צין שמהא חסירה או
יתירה מלח מותר: **א"ר** יוחנן **ב"ש** שטעמו וממשו אסור וצוקין ע"י
שטעמו ולא **ממשו** אסור ואין צוקין ע"י. פ"י צפגם גיד הנשה
(חולין דף סז:) מכאן דטעם כעיקר לאו דאורייתא ופ"י כגון (ה) חלב
שנפל לתוך צשר או חלב שנפל נימוח שאין ממשו צעין ואין נראה
מה שפ"י רש"י חלב שנפל לתוך צשר דאפילו לפירוש רש"י דטעם
כעיקר לאו דאורייתא מודה צצשר צחלב דהו' דאורייתא דדך
ציכול אסרה תורה דאמר צשמעתתא דטיפת חלב כו' פ"י כל הצשר
חלב
נימוח שנפל ונצבע לתוך הצשר דליכא ר' קטן דאורייתא (א) מדקאמר צביי שמע מינה טעמו ולא ממשו צעלמא
דאורייתא דאי כלקא דעמך דרבנן מצשר צחלב אמאי לא גמרינן דחידוש הוא אי חידוש אע"ג דליכא טעמא נמי משמע דכי נמי ליתא
צעלמא אלא מדרבנן גבי צשר צחלב הו' דאורייתא והכי הלכתא כר' יוחנן וכן משמע צפרק כל הצשר צשמעתא דטיפת חלב דאמר צביי טעמו
ולא ממשו דאורייתא דאי מדרבנן וכו' ורצא אמר דך צישול אסרה תורה משמע דצצר צבא טעמו ולא ממשו דהיינו טעם כעיקר לאו
דאורייתא והלכתא כרצא לגבי צביי ועוד ראיא מפרק גיד הנשה דקאמר גבי זרוע צשלה דליל נזיר (א) והוא היתר מכלל איסור מה שהמיר
המכוב לצשל הורוע עם האייל ואמר רצא לא נצרכא אלא לטעם כעיקר צבקדשים אסור מכל אשר יגע צצשרה יקדש וגבי זרוע צשלה שרי
מדנקט רצא טעם כעיקר צבקדשים אסור משמע הא צחולין שרי וקרא דגיעולי עובדי כוכבים שז"ה הכתוב להגעיל כלי מדין אע"פ שלא
היה צהס רק טעם מיניה לא גמרינן דחידוש הוא דהא אפי' קדירה צת יומא א"א דלא פגמה פורתא ואפ"ה אסרה רחמנא אלמא חידוש
הוא אלא לא גמרינן מיניה ואע"פ צצפרק אלו עוברין צפסחים (דף מד:) מייתי קרא דמשרת ענבים גבי טעם כעיקר לאו דרשא גמורה
מדאורייתא היא אלא אסמכתא צעלמא ולעולם טעם כעיקר לאו דאורייתא כך שיטת רש"י ולא נראה לר"ת דהא ר' יוחנן אית ליה דר"ע פרק
אלו עוברין (שם דף מד:) דליף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים ואין לומר דאסמכתא צעלמא היא דהא פריך התם והאי משרת להיתר
מנצטרף לאיסור הוא דלאתא האי מיציעי ליה לטעם כעיקר מדפריך הכי צהדיא אלמא דרשא גמורה היא דהא ר"ע מוכח מיניה היתר מנצטרף
לאיסור לחייב מלקות למיר ששרה פתו ציין ויש צו להנצטרף מפת ומיין ורבנן מוכחים מיניה טעם כעיקר וכי היכי דלר"ע הו' דרשא גמורה
גבי היתר מנצטרף לאיסור מדחייב עליה מלקות ה"ג לרבנן הו' דרשא גמורה מדאורייתא דטעם כעיקר דאורייתא והאי צפרק כל הצשר
(חולין דף קח.) דאמר רצא דך צישול אסרה תורה דמשמע דפליג על צביי ויסבור דטעם כעיקר לאו דאורייתא כדפרישית לפי שיטת רש"י
לא היא אלא ודאי גס רצא ס"ל דטעם כעיקר דאורייתא צצפרק התערובות (וחסין דף עט.) קאמר רצא (א) אימור דלמרי רבנן רוצא וצטעמא
וכי היכי צצבוצא הו' דאורייתא מאחרי צבים להטות ה"ג צטעמא והתם צפרק כל הצשר ה"ק רצא לצבי מצשר צחלב לא תוכל להוסיף דטעמו
ולא ממשו דאורייתא הו' דאורייתא טעם כעיקר משום דצשר צחלב דך צישול אסרה תורה ודחויא צעלמא הוא אצל ודאי טעם כעיקר
דאורייתא דאמר ליה צפסחים (דף מד:) ממשרת ענבים והאי דפרק גיד הנשה (חולין דף סז:) דגבי זרוע צשלה דקאמר רצא (א) גרסינן
לא נצרכא אלא להיתר מנצטרף לאיסור צבקדשים אסור מכל אשר יגע צצשרה יקדש והכא שרי כגון שמקצת צשר הכתף עם כל הורוע
חוץ לרועצ וצובע האייל מן הורוע חצי שיעור כדפי' פרק גיד הנשה (שם דף עט.) (א) אצל חולין אין היתר מנצטרף לאיסור דחולין
מקדשים לא גמרינן ועוד יש ליישב גירסת הספרים והכי פירושו צבקדשים אסור וה"ה צחולין ונקט קדשים משום דאיידי צבו קרא
דכל אשר יגע צצשרה יקדש (א) היינו משום דאי לא אשכחנא קרא אחרינא לאשמעינן טעם כעיקר ואוקימנא קרא דחטאת לטעם
כעיקר קודם מלהיתר מנצטרף לאיסור אצל צתר דחזין טעם כעיקר ממקום אחר ודאי אוקמינן לקרא דחטאת להיתר מנצטרף
לאיסור ומכל מקום מייתי ליה לטעם כעיקר משום דהדרשא פשוטה יותר כי כן רגיל התלמוד גבי מילה לדחות שבת מיום השמיני
וצפרק ר"א דמילה (שבת דף קצ.) דריש לה מנן שמונת ימים וכן לנמול במקום נגע והכי מוכח דטעם כעיקר שרי גבי איל מיר כגון
צמשנצל

דברי הכל אסורה. דודאי עייל צה ריחא: **והאי** ידי. האי צת
מיהא דאסרנא כפת חמה וחצית פתוחה דמי: **הכי** הלכתא. דנותן
טעם לפגם מותר: חומץ פוגם גריסין רותחין ומשביח את הלוגין:
והרפיהו. על האור אחר שנפל החומץ לחומץ: **וכן** היו עושין. נותנין

חומץ לתוך הגריסין לזון והיה משביחין.
ורצ דימי קאמר לה: **לא** שיאמרו כו'.
חומרה היא כלומר לא שיוכלו לתמי'
פגם צצבשיל מחמת דבר אחר כגון
שמהא חסירה מלח או יתירה דאס
נפגם מחמת דבר אחר אין תולין הפגם
צאיסור ואסור: אלא. איחור טעם
לפגם שמוחר: **כל** שאינה חסירה.
שום תקון ואינה נאכלת מפני זה כלומר
ואיסור זה פוגם טעמה. ואינה נאכלת
לאו דוקא דמיון דפגימתה פורתא קרי
לה אינה נאכלת: **ואיכא** דאמרי. הא
דרש לקס לקולא: **נותן** טעם לפגם
שאמרו אין אומר כו'. כלומר אין תולין
הפגם צדצר אחר לומר חסירה היא
מלח ואילו היתה צתקונה לא היה זה
האיסור פוגמה שהמלח היה מצטל
את פגימת טעם האיסור ומתקנו אלא
כיון דטעם האיסור פוגמה עכשיו כמות
שהיא הו' פגם ומותר: **כל** שטעמו וממשו
(א) **לוקין** עליו וזהו כוים צבדי **אכילה**
פרס. ועל כגון זה נאמר שיעור כוים
צבדי אכילת פרס הלכה למשה מסיני
שאס יש צכשיעור פרס של צצבשיל כוים
מן האיסור לוקין עליו אע"פ שאין כוים
של איסור נאכל צבת אחת כיון דאינו
שוהה צאכילתו משהתחיל לאוכלו עד
צגמרו אלו כדי אכילת פרס מנצטרפת
אכילתו ולוקה אצל אס אין צבדי
אכילת פרס של צצבשיל איסורא הואיל
ושוהה צאכילתו כוים (א) יותר מכדי
אכילת פרס הו' לכו צכשי אכילות של

שני ימים ואין לוקין דקים להו לרבנן דאכילת פרס הו' שיעור
שהיית אכילה. ופרס היא חצי ככר של עירוצי תחומין ושיעור
חכמים ככר מג' לקב חזיה לצית המנוגע שנאמר צה ויקרא (ד) והאכיל
צצית יכבס צגדיו פרשוהו חכמים לשויה צה שיעור אכילה
כמתניא (א) והאכיל צצית והשוכב צצית אין לי אלא שוכב ואוכל
לא אוכל ולא שוכב מנין תלמוד לומר יכבס את צגדיו ריבה
אס כן מה תלמוד לומר האוכל והשוכב ליתן שיעור לשוכב כדי
אכילה וכמה היא אכילה כדי אכילת פרס והוא ארבע צצית:
טעמו

(שם דף קח.) ועוד דהאכיל צשר צחלב אוכל ממשו של איסור כשאוכל הצשר דאמר פרק כל הצשר (שם) (א) אלא צריך לומר כגון חלב
נימוח שנפל ונצבע לתוך הצשר דליכא ר' קטן דאורייתא (א) מדקאמר צביי שמע מינה טעמו ולא ממשו צעלמא
דאורייתא דאי כלקא דעמך דרבנן מצשר צחלב אמאי לא גמרינן דחידוש הוא אי חידוש אע"ג דליכא טעמא נמי משמע דכי נמי ליתא
צעלמא אלא מדרבנן גבי צשר צחלב הו' דאורייתא והכי הלכתא כר' יוחנן וכן משמע צפרק כל הצשר צשמעתא דטיפת חלב דאמר צביי טעמו
ולא ממשו דאורייתא דאי מדרבנן וכו' ורצא אמר דך צישול אסרה תורה משמע דצצר צבא טעמו ולא ממשו דהיינו טעם כעיקר לאו
דאורייתא והלכתא כרצא לגבי צביי ועוד ראיא מפרק גיד הנשה דקאמר גבי זרוע צשלה דליל נזיר (א) והוא היתר מכלל איסור מה שהמיר
המכוב לצשל הורוע עם האייל ואמר רצא לא נצרכא אלא לטעם כעיקר צבקדשים אסור מכל אשר יגע צצשרה יקדש וגבי זרוע צשלה שרי
מדנקט רצא טעם כעיקר צבקדשים אסור משמע הא צחולין שרי וקרא דגיעולי עובדי כוכבים שז"ה הכתוב להגעיל כלי מדין אע"פ שלא
היה צהס רק טעם מיניה לא גמרינן דחידוש הוא דהא אפי' קדירה צת יומא א"א דלא פגמה פורתא ואפ"ה אסרה רחמנא אלמא חידוש
הוא אלא לא גמרינן מיניה ואע"פ צצפרק אלו עוברין צפסחים (דף מד:) מייתי קרא דמשרת ענבים גבי טעם כעיקר לאו דרשא גמורה
מדאורייתא היא אלא אסמכתא צעלמא ולעולם טעם כעיקר לאו דאורייתא כך שיטת רש"י ולא נראה לר"ת דהא ר' יוחנן אית ליה דר"ע פרק
אלו עוברין (שם דף מד:) דליף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים ואין לומר דאסמכתא צעלמא היא דהא פריך התם והאי משרת להיתר
מנצטרף לאיסור הוא דלאתא האי מיציעי ליה לטעם כעיקר מדפריך הכי צהדיא אלמא דרשא גמורה היא דהא ר"ע מוכח מיניה היתר מנצטרף
לאיסור לחייב מלקות למיר ששרה פתו ציין ויש צו להנצטרף מפת ומיין ורבנן מוכחים מיניה טעם כעיקר וכי היכי דלר"ע הו' דרשא גמורה
גבי היתר מנצטרף לאיסור מדחייב עליה מלקות ה"ג לרבנן הו' דרשא גמורה מדאורייתא דטעם כעיקר דאורייתא והאי צפרק כל הצשר
(חולין דף קח.) דאמר רצא דך צישול אסרה תורה דמשמע דפליג על צביי ויסבור דטעם כעיקר לאו דאורייתא כדפרישית לפי שיטת רש"י
לא היא אלא ודאי גס רצא ס"ל דטעם כעיקר דאורייתא צצפרק התערובות (וחסין דף עט.) קאמר רצא (א) אימור דלמרי רבנן רוצא וצטעמא
וכי היכי צצבוצא הו' דאורייתא מאחרי צבים להטות ה"ג צטעמא והתם צפרק כל הצשר ה"ק רצא לצבי מצשר צחלב לא תוכל להוסיף דטעמו
ולא ממשו דאורייתא הו' דאורייתא טעם כעיקר משום דצשר צחלב דך צישול אסרה תורה ודחויא צעלמא הוא אצל ודאי טעם כעיקר
דאורייתא דאמר ליה צפסחים (דף מד:) ממשרת ענבים והאי דפרק גיד הנשה (חולין דף סז:) דגבי זרוע צשלה דקאמר רצא (א) גרסינן
לא נצרכא אלא להיתר מנצטרף לאיסור צבקדשים אסור מכל אשר יגע צצשרה יקדש והכא שרי כגון שמקצת צשר הכתף עם כל הורוע
חוץ לרועצ וצובע האייל מן הורוע חצי שיעור כדפי' פרק גיד הנשה (שם דף עט.) (א) אצל חולין אין היתר מנצטרף לאיסור דחולין
מקדשים לא גמרינן ועוד יש ליישב גירסת הספרים והכי פירושו צבקדשים אסור וה"ה צחולין ונקט קדשים משום דאיידי צבו קרא
דכל אשר יגע צצשרה יקדש (א) היינו משום דאי לא אשכחנא קרא אחרינא לאשמעינן טעם כעיקר ואוקימנא קרא דחטאת לטעם
כעיקר קודם מלהיתר מנצטרף לאיסור אצל צתר דחזין טעם כעיקר ממקום אחר ודאי אוקמינן לקרא דחטאת להיתר מנצטרף
לאיסור ומכל מקום מייתי ליה לטעם כעיקר משום דהדרשא פשוטה יותר כי כן רגיל התלמוד גבי מילה לדחות שבת מיום השמיני
וצפרק ר"א דמילה (שבת דף קצ.) דריש לה מנן שמונת ימים וכן לנמול במקום נגע והכי מוכח דטעם כעיקר שרי גבי איל מיר כגון
צמשנצל

(א) צ"ל ולוקין. (ב) ונלמדת
רש"י. (ג) צ"ל: כי
איסור. (ד) רש"י מתי"ו.
(ה) מתי"ו מתי"ו פתח ז.
(ו) צ"ל דמי. (ז) דף ז' ושם
ד"ה השחלים. (ח) צ"ל
שחלים. (ט) מן מדקאמר
אבי עד הו' דאורייתא שייך
קודם ועוד דהאכיל וכו'.
רש"י. (י) צ"ל אמור רבנן
צטעמא ואמור רבנן צבוצא
וכי וכן איתא התם. (י"ד) ד"ה
גלי רחמנא.

הגהות הב"ח

(א) גמרי' ולנסוף פוגם
ואסור: (ב) רש"י ד"ה כל
שטעמו וממשו אסור
ולוקין וכו' יותר מנכבדי:
(ג) תוס' ד"ה אמר וכו'
נימא דמדרי' יהודה וכו'
מדרי' יוחנן שמיציעין
צהדיא: (ד) ד"ה אמר ריש
לקס וכו' לפגם שאמרו
לא שיוכל וכו' מה שהמירו
חכמים ג"ט לפגם לא
מיירי וכו' לא המירו כיון
שאלו היתה: (ה) ד"ה
א"ר יוחנן וכו' כגון חלב
שנפל לתוך צשר או חלב
נימוח שנפל שאין
ממשו: (ו) בא"ד דאמר
פרק כל הצשר דקאמר
אבי שמע מינה וכו' אי
חדוש הוא אע"ג וכו' צשר
צחלב הו' דאורייתא אלא
צריך לומר כגון חלב וכו'
וטעם לאו דאורייתא והכי
הלכתא כר' יוחנן כ"ל:
(ז) בא"ד גבי זרוע צשלה
דאמר ר"ל נותן טעם לפגם
אסור דאיסור מה
דבעלמא אסור כה"ג
שהתיר הכתוב לצשל וכו'
צבקדשים אסור וכו'
אע"ג צצפרק אלו עוברין:
(ח) בא"ד דקאמר רצא לא
נצרכא וכו' הכי גרסינן לא
נצרכא אלא להיתר:
(ט) בא"ד והיינו משום
וכי טעם כעיקר הוה
אוקימנא: